

ini
zja
med

FESTIVAL MEDITERRANJU TAL-LETTERATURA TA' MALTA

PROGRAMM

BEJN FORTIZZA U DAR

Sentejn ilu, ftaht il-messaġġ tiegħi hekk: “hija kontradizzjoni li bħala Inizjamed għażilna fortizza mibnija f’era kolonjali biex niċċelebraw l-aħħar iljieli ta’ dan il-Festival Mediterranju tal-Letteratura.” Ma kelli la viżjoni ta’ x’kien se jiġri u daqstant ieħor idea li sakemm nerġgħu niltaqgħu għal Festival ieħor, il-kelma ‘fortizza’ se tiehu sens ieħor. Fil-messaġġ li ktibt is-sena l-oħra imma li baqa’ għandi biss sforz iċ-ċirkustanzi li ddetaw hekk, ktibt li f’din is-sena d-dar, għal min għandu waħda, saret il-fortizza. Il-pandemija tefgħatna kollha ġewwa, nibzġu minn dak li hemm hemm barra.

Huwa għalhekk ta’ ferħ kbir għalija li erġajna qed nilqgħukom f’fortizza. Din il-fortizza hija wkoll spazju li ttrasforma ruħu f’dar għalina għal dawn l-aħħar seba’ snin għajr għal sentejn, u li minkejja kollox għandha l-bibien tagħha miftuħa. Waqt li qed nikteb dan, għandi wkoll biża’ li dan il-messaġġ se jerġa’ jibqa’ għandi għax l-affarijiet jerġgħu jaqilbu għall-agħar, imma daqskemm id-dubju dejjem isib mod kif jinfilsa ruħu, għandi daqstant ieħor tama li din id-dar se tiftaħ il-bibien għalikom. Li qed taqraw dan il-messaġġ ifisser li t-tama ttrijonfat fuq id-dubju.

Barra minn hekk, minkejja l-ħitan għolja ta’ din il-fortizza, qegħdin taħt is-sema u s-seħer tal-kwiekeb u l-qamar li jfakkruna fil-Mediterranjetà tas-sajf tagħna. Waħda mill-awturi mistiedna tagħna, tesprimi rabja għax għad li l-kelma ‘sema’ tispicċa bl-ittra ‘a’, din għandha ġens maskili, imma tammetti li s-sema sabiħ wisq. Biex ingawdu din is-sbuhija, qegħdin inpoġġu ruħna f’sitwazzjoni vulnerabbli, għax anki fis-sajf is-sema jaf jiddeċiedi li jolfoq, kif darba ġara. Imma wara ħafna żmien magħluqa naħseb qed napprezzaw aktar li l-vulnerabbiltà hija dik li tagħmilna umani, li ġġegħelna nifhmu lil xulxin aħjar.

Il-letteratura fiha nnifisha mhi xejn ħlief sensiela ta’ vulnerabilitajiet imberrħa fuq karta. Waqt il-Festival immorru pass ieħor lil hinn, għax min kiteb il-vulnerabilitajiet mhux se jistaħba wara l-karta imma se jmur wara l-mikrofonu b’għajnejn l-udjenja fuqu. Magħna se jkollna min tilef ħafna, min bi gwerra, min b’eżilju sfurzat, min sforz soċjetà li tneżżgħu minn dak li hu jew hi. Il-fortizza wkoll serviet biex qabel qegħdin hawn, waħda mill-kmamar tagħha ma ntużatx għall-ġenerali biex jippjanaw l-attakk li jmiss imma biex dawn il-vulnerabilitajiet jinqalbu f’lingwi ta’ xulxin, u għalhekk nifhmu lil xulxin aktar. Din il-fortizza fil-Mediterran qed isservi bħala punt ta’ tlaqqiġ.

Il-Mediterran daqskemm kultant hu baħar ta’ kontestazzjoni, ta’ min jabbanduna l-aktar ir-responsabilitajiet, jaf ukoll ilaqqa’. Il-Festival huwa dan fl-essenza tiegħu – tlaqqiġ ta’ awturi ma’ tradutturi, ta’ tradutturi ma’ pubbliku, ta’ pubbliku ma’ kliem. Ta’ vulnerabilitajiet ma’ kuraġġ, sengħa u arti.

Tliet nomi li huma denji ta’ ċelebrazzjoni.

JEAN PAUL BORG

L-1 t’Awwissu, 2021

SAJF LI MA JISPIĊĊAX

Kultant inħossu x-xewqa li s-sajf ma jispiċċax aktar.

Waqt li f'moħħi qed jirbombja dan il-kliem ta' Cesare Pavese, naħseb fil-klima li qed tirrenja f'pajjiżna bħalissa u li kulħadd irid jaħrab minnha. Afuża, umda, tnawwar fina u tħallina aktarx bla enerġija.

Il-Festival Mediterranju tal-Letteratura ta' Malta jiġi kull sena fis-sajf. Il-klima dejjem sħuna ħafna, minkejja li jkun serati filgħaxija. Imma jkun hemm ukoll klima oħra mdendla, bejn saff umdità u ieħor. Hija l-klima tal-issa u mhux imbagħad, il-klima tal-urġenza li tirrenja fil-Forti Sant'Iermu meta fis-sema miftuħ jidwi l-kliem ta' letteratura minn diversi pajjiżi u lingwi, inkluż il-Malti.

Ikompli jidwi kliem Pavese f'widnejja: irridu nħaffu u ngawduh għax jinbidel l-istaġun u jaf jiġri xi ħaġa. Is-sajf metaforiku ta' Pavese jasilna hekk ukoll għax, ngħiduha kif inhi, serata ta' letteratura, bl-istess mod, trid tħaffef u tgħixha b'ċerta intensità biex kemm jista' jkun ma taħrablekx u tibqa' tgħajjixha ġo fik u ġġorrha miegħek. Hija din l-urġenza: li f'serata ta' sagħtejn jew forsi ftit iktar, tkun tixtieq tibla' kull kelma li ħierġa minn fomm dak l-awtur, dik il-poetessa li forsi ma kontx smajt bihom qabel u issa trid tara x'tagħmel u tixtri l-kotba tagħhom ħalli tibqa' ġġorrhom miegħek. Jew inkella tkun diġà tafu kliemhom u dejjem affaxxinak u issa qed tara lil dik jew dak li kitbu qed jaqraw taħt daww l-arkati u l-istilel f'dan is-sajf sħun.

Din is-sena, il-Festival qed jerġa' jirritorna wara sena sieket jistkenn magħna wara l-iskrins tal-kompjuter u jistenna. Din is-sena, il-poezija se terġa' tiġi taqbez f'hoġorna għax, kif tispjega waħda mill-poeti mistiedna, Katerina Iliopoulou, l-esperjenza ta' fejn ngħixu mhix definizzjoni ġeografika imma l-orizzont ta' ħsieb li nimxu lejha. U l-post fejn jgħix dan il-ħsieb huwa bla limiti. Jista' jkun spazju virtwali li Ghayath Almadhoun, poeta ieħor mistieden din is-sena, jixtieq li kien jeżisti veru biex forsi l-warda tal-plastik li poġġa fuq il-qabar ta' ħuh tikber. Imbagħad, din is-sena, se nisimgħu lil Inua Ellams. Forsi joħodna nimirħu fl-għalqa tal-ħrejjeġ strambi tiegħu fejn kolloxx huwa possibbli u dak li qatt ma ġiena f'moħħna se jimmaterjalizza quddiemna.

U l-mistednin lokali: Leanne Ellul, Miriam Calleja u John Portelli. Bejniethom se jifthulna spazji ġodda, differenti, ta' kmamar u kliem, xewqat u burdati li magħhom jista' jidentifika kulħadd. Dan huwa s-sabiħ tal-letteratura; is-sabiħ tal-Festival. L-inkontru ma' realtajej ta' oħrajn, nies li aktarx ma tafhomx imma taf li taqsam magħhom l-istess emozzjonijiet.

Inħallu f'idejha dan is-sajf, dan il-Festival, dan il-kliem biex iħaffef ftit it-toqol u jidhol jiġri fl-irkejjen ta' ruħna u forsi jibdilna ftit ukoll.

CLAUDIA GAUCI

Il-11 t'Awwissu, 2021

GHAYATH ALMADHOUN IS-SIRJA/IL-PALESTINA/L-IŻVEZJA

Ghayath Almadhoun huwa poeta Palestinjan imwieled f'Damasku, is-Sirja. Fl-2008 emigra lejn l-Iżvezja u bħalissa qed jaqsam ħinu bejn Berlin u Stokkolma. Huwa ppubblika erba' ġabriet ta' poeżija bl-Għarbi u xogħlu ġie tradott f'diversi lingwi. Almadhoun ikkollabora ma' poeti u artisti oħra u l-poeżija tiegħu ntużat mill-artista Amerikana Jenny Holzer u l-mużiċista Ġermaniża Blixa Bargeldn f'xogħol tagħhom. L-aħħar ġabra tiegħu, *Adrenalin*, ġiet ippubblikata bl-Ingliż minn Action Books (2017). Din il-ġabra kienet fost l-aktar ġabriet mibjugħa mid-dar tal-pubblikazzjoni SPD fl-Istati Uniti għal erba' xhur sħaħ u ġiet nominata għall-Premju tal-Aqwa Ktieb Tradott tal-2018.

GHAYATHALMADHOUN.COM

MIRIAM CALLEJA MALTA

Miriam Calleja hija poetessa Maltija. Il-kotba tagħha *Pomegranate Heart* (EDE Books, 2015) u *Inside Skin* (EDE Books, 2016) ġew deskritti bħala 'friski,' 'intimi' u 'senswali.' Is-sena li għaddiet ħarġet ktieb u rekording tal-poeżija twila *Remember* bħala rikordju ta' dawn iż-żminijiet tal-pandemija. L-aktar poeżiji riċenti ġew ippubblikati fil-ktieb *Stranger Intimacy* (Štamparija Reljić, 2020) u fil-ktieb tal-arti kollaborattiv *Luftmeer* (2021) ippubblikat f'Maastricht, fl-Olanda. Ix-xogħol tagħha ġie ppubblikat u tradott f'numru ta' ġabriet madwar id-dinja. Fl-2020, waqt residenza artistika ta' xahrejn fil-Ġermanja, ħadmet fuq proġett li ġie pprezentat fil-Festival ta' poeti nisa *Schamrock*, f'Munich. Miriam tiffaċilita workshops tal-kitba kreattiva u l-poeżija għal kull età u thobb taħdem ma' artisti f'oqsma differenti. Temmen li l-poeżija u l-proża, kif ukoll ir-rakkuntar, huma għodda importanti għall-għaqda u l-ftehim aħjar bejnietna. Miriam hija kofondatriċi u Viċi President tal-għaqda volontarja PEN Malta, li bħalissa qed tistenna akkreditazzjoni minn PEN International. Miriam qrat ix-xogħol tagħha f'numru ta' pajjiżi fl-Ewropa u fl-Amerika. Taħdem ukoll bħala kittieba fil-qasam tas-saħħa u oqsma oħra.

MIRIAMCALLEJA.COM

INUA ELLAMS IN-NIGERJA/IR-RENJU UNIT

Inua Ellams twieled in-Niġerja. Huwa poeta, drammaturgu u performer, artist grafiku u disinjatur, u l-fundatur ta' The Midnight Run (mixja billejl fi spazji urbani mimlija arti), The Rhythm and Poetry Party (The R.A.P Party – celebrazzjoni ta' poeżija u hip hop), u Poetry + Film / Hack (P+F/H – celebrazzjoni tal-poeżija u l-film). L-identità, l-ispostament u d-destin huma temi rikorrenti f'xogħlu. Fih u permezz tagħhom jipprova jhallat il-qadim mal-ġdid: stejjer mit-tradizzjoni orali Afrikana ma' poetika kontemporanja, żebgħa ma' pixels, tessut ma' vector. Ġie kkommissjonat xogħlijiet mill-Kumpanija Royal Shakespeare, in-National Theatre, it-Tate Modern, Louis Vuitton, u r-radju u t-televiżjoni tal-BBC. Rebaħ ukoll diversi premji marbuta mad-drittijiet umani, il-poeżija u t-teatru minn entitajiet bħall-Edinburgh Festival Fringe, Hay Festival u Liberty.

INUAELLAMS.COM

LEANNE ELLUL MALTA

Leanne Ellul tikteb poeżija u proża. Fil-passat kitbet għat-teatru u għadha tikteb it-textbooks u kotba oħra għat-tfal. Traduciet ukoll numru ta' kotba għall-Malti. Tgħallem iż-żgħażaġh il-Malti u tħarrigħom fil-kitba kreattiva. Fl-2016 giet magħżula bħala l-awtriċi emergenti tas-sena. L-ewwel rumanz tagħha għaž-żgħażaġh, *Gramma*, rebaħ il-konkurs ta' kitba Letteratura għaž-Żgħażaġh u gie tradott għall-Ingliż u l-Għarbi. L-ewwel kollezzjoni ta' poeżiji tagħha jisimha *L-Inventarju tal-Kamra l-Kaħla* u bħalissa qed taħdem fuq it-tieni ġabra f'kuntest interdixiplinarju fuq il-kulur abjad. Ellul tiffirma parti minn numru ta' entitajiet kulturali, fosthom Inizjamed u Fondazzjoni HELA.

LEANNEELLUL.NET

KATERINA ILIOPOULOU IL-GREĊJA

Katerina Iliopoulou hija poetessa, artista u traduttriċi. Tgħix u taħdem f'Ateni. Hija l-awtriċi ta' erba' ġabriet ta' poeżija, ta' ktieb ta' poeżija u fotografija, u ta' ġabra ta' novelli. Hija wkoll l-editriċi u waħda mill-awturi ta' żewġ ġabriet kollettivi ta' saġġi fuq il-poetika. It-traduzzjonijiet tagħha, li ngabru wkoll f'kotba, jinkludu għażliet estensivi mix-xogħlijiet ta' Sylvia Plath u Walt Whitman. Il-poeżija tagħha giet tradotta u ppubblikata f'rivisti letterarji, ġurnali u antoloġiji f'diversi lingwi, u pparteċipat f'hafna festivals internazzjonali tal-poeżija. Hija l-Editriċi Ġenerali ta' *FRMK*, ġurnal bjennali ta' poeżija, poetika u arti viżiva. Hija wkoll koeditriċi tas-sit bilfingwi:

GREEKPOETRYNOW.COM

JOHN PORTELLI MALTA/IL-KANADA

John P. Portelli huwa professur emeritus fid-Dipartiment tal-Edukazzjoni tal-Ġustizzja Soċjali, OISE, fl-Università ta' Toronto. Huwa l-awtur, koawtur u koeditur ta' 22 ktieb, fosthom erba' ġabriet ta' poeżija, ġabra oħra tradotta għall-Grieg (*The Loves of Yesterday*, Ateni: Oropodo, 2020), tnejn oħra ta' novelli (waħda minnhom tradotta għall-Ingliż: *Everyday Encounters*, Burlington, ON: Word and Deed, 2019), u rumanz (*Kulhadd barra Fajza*, Malta: Horizons, 2018, tradott għall-Ingliż, *Everyone but Fajza*, Word and Deed, u *Horizons*, 2021). L-aħħar żewġ ġabriet ta' poeżija tiegħu huma *Imkien għall-Kenn* (Malta: Horizons, 2020), u *Dar-Riħ Malizzjuż* (Malta: Horizons, 2021). Huwa ilu jgħix il-Kanada mill-1977, iżda issa jgħix bejn il-Kanada, Malta u lil hinn.

JOHN-PETER-PORTELLI.COM

SILTJET

GHAYATH ALMADHOUN

Last year, to mention just one example, a boat carrying refugees died of a heart attack. When the first rescue ship arrived, the Mediterranean Sea had drowned. They found the water gasping for breath, the waves soaked through and the European Union trying to hang on to a piece of wreckage from the boat in order to survive. They didn't find the children.

MIRIAM CALLEJA

Bis-sogħla qomt dalghodu
u skuži oqtolni
f'dawn it-toroq kollha skuži hofo
imkissrin u skuži mħarbtin
imbasta nibnu s-skuži *high-rise*
u t-tajn nirfsuh mal-art

INUA ELLAMS

I want to tell my twin sister I love her but what I really mean
is her arm around my waist when we were half-formed
halfings in mother's womb is the closest I've ever been to
God / I want to tell my mother I love her but mean I want
to spoon the arthritis out of her swollen knuckles and kiss
them back to nimble freedom

LEANNE ELLUL

Idej k arzelli
pali jfesdqu ġismek battiljar.
Għadam għadam iġeżwruh.
Mgħawweġ balena.
Mitluqa max-xatt.
Mitluqa għal riħha.

KATERINA ILIOPOULOU

Every tree receives the wind differently
Some suffer others resist
(I met a palm tree that gave birth to the wind and
distributed it
in every direction)
Others shake all over and change colors.
I of course am not a tree

JOHN PORTELLI

Ipassew x-xewqat
bla passaporti,
bla post u ankri,
infiniti.

IT-TIM TA' INIZJAMED

Clare Azzopardi, Kit Azzopardi, Daniel Bezzina, Jean Paul Borg, Elena Cardona, Priscilla Cassar, Ritienne Coleiro, Leanne Ellul, Claudia Gauci, Elizabeth Grech, Adrian Grima, Nadia Mifsud, Virginia Monteforte, Teodor Reljić, Kenneth Scicluna, Justine Somerville, Noel Tanti u Karsten Xuereb.

Bħala parti mill-Festival, Leanne Ellul u John Portelli taw laboratorji ta' kitba online mal-istudenti ta' SkolaSajf. L-awturi Maltin kienu wkoll il-protagonisti ta' lejla lettararja organizzata b'kollaborazzjoni ma' Fondazzjoni HELA bħala parti mill-proġett *Raħal il-Letteratura*, li għandu l-għan li jippromwovi l-letteratura fir-raħal tar-Rabat, Malta.

HAJR SPEĊJALI

Lil Core Green Organic & Fair Trade li qed jaċċertaw li għandna grizmejn mbilla u lil Mallia & D'Amato Booksellers għall-kotba, li huma r-ruħ tal-letteratura.

Inizjamed qed ittella' dan il-Festival bl-appoġġ tal-Kunsill Malti għall-Arti. Il-Festival qed jikkollabora wkoll ma' Literature Across Frontiers, il-Creative Europe Desk (Malta), u l-Għaqda tal-Malti – Università. Dan il-Festival ingħata rikonoxximent internazzjonali permezz tat-timbru tal-EFFE Europe for Festivals, Festivals for Europe. Il-Festival huwa msieheb ukoll fil-proġett *Ir-Rotta tal-Feniċi* tal-Kunsill tal-Ewropa.

IL-PROGRAMM

IL-ĠINGHA, 27 T'AWWISSU

MIRIAM CALLEJA POEŻIJA
GHAYATH ALMADHOUN POEŻIJA
KYM PEPE MUŻIKA
LEANNE ELLUL POEŻIJA

PREŻENTATRIČI: JUSTINE SOMERVILLE

IS-SIBT, 28 T'AWWISSU

JOHN PORTELLI POEŻIJA U PROŻA
KATERINA ILIOPOULOU POEŻIJA
MICHAEL AZZOPARDI MUŻIKA
INUA ELLAMS POEŻIJA

GHELUQ

PREŻENTATRIČI: CLAUDIA GAUCI

MUŻIKA:

KYM PEPE U MICHAEL AZZOPARDI

MUŻIČISTI RESIDENTI:

EFFIE AZZOPARDI U KENNETH SACCO

Il-qari se jkun l-aktar bil-Malti u bl-Ingliż, imma jinqraw ukoll xi xogħlijiet bil-lingwa oriġinali.
Readings will be mostly in Maltese and English, but some works will also be read in the original language.

ini
zja
med
~~~~~

WWW.INIZJAMED.ORG